

ONDERZOEK
VERMOGENSBEHEER
JOODSE NEDERLANDSE OORLOGSWEZEN

***Samenwerkingsverband Rechtsherstel
Joodse Oorlogswezen i.o. (SRJO)***

P.O.Box 746, Even Jehuda 40500, Israel

Internet site: www.wezen.org, E-mail: wezen@sisanit.com

Archief Philip Staal

INTRODUCTION

Archief Philip Staal

One of the most neglected groups of the Sjoa survivors are the orphans. Most of them were hidden during WO II and their stories are unbelievable. Some of them were even pushed from one address to another, like Ed van Thijn, the former mayor of Amsterdam, who was thrown out into the street and had all together over 20 hiding addresses.

With no doubt the experiences of the child survivors left deep scars on their souls. Once this horrific period was behind them, many were not even allowed to speak about their sufferings. Usually their mouths were closed by remarks like “What do you know about the torments of the WO II, you are too young to understand”. For years the orphans kept their mouth shut. They had neither the strength nor the support to open up and talk about their grieves.

After the war most of the orphans were put in orphanages. The process by “De Voogdij Raad” (The Dutch governmental institute for placing minors/orphans under guardians) caused a deep negative impact on the orphans. Traumatized and all by themselves with no family together with the negative experience of “De Voogdij Raad” their ability to express themselves was worsened. They became even more silent. They had to obey and there was no way out for them.

Once the orphans reached the age of 21 they were no longer minors (according to the Dutch law). In consistent with the law, the guardians have to supply the orphans with a Statement of Account about their properties (assets and liabilities), when they come of age of majority. None of the orphans had any knowledge about financing and/or the ability to check their own accounts. They trusted their caretakers and discharged their guardians by signing those papers blindly. However, some of the orphans claimed that they never received such a statement and therefore, never released their guardian.

Over the years there grew more and more dissatisfaction by the orphans about the lack of information concerning their properties and the manner these were handled by their guardians.

Until today, no research has been done on the Properties -Assets, Liabilities and Management- of WW II orphans who were minors in The Netherlands (“Vermogensbeheer van de Minderjarige WO II wezen”). The mandate, given by the “Contactgroep Tegoeden WO II” to the research committee Van Kemenade, Scholten and Kordes, did not include this subject.

The author and journalist Elma Verhey published in April 2005 her book “Het Kind van de Rekening” concerning this subject. Although she did a thorough research her investigation did not include a financial analysis.

VOORGESCHIEDENIS

In oktober 2005 zijn alle organisaties die de belangen van de oorlogswezen behartigen uitgenodigd om tot een samenwerkingsverband te komen. De vergadering heeft plaatsgevonden in Israel.

De op de vergadering aanwezige stichtingen tw

Amuta Leriwchat Jotsei Holland AR – ALJH	- Israel
Amuta Wezencomitee AR	- SINJOI - Israel
Stichting VBV Nederland	- VBV - Nederland

zijn overeengekomen om een orgaan te stichten die de belangen van de wezen gaat behartigen.

Unaniem werd besloten tot oprichting van de stichting

SAMENWERKINGSVERBAND RECHTSHERSTEL OORLOGSWEZEN i.o. SRJO

De stichting heeft haar zetel in Israël.

De SRJO heeft tot taak om voor alle wezen op te treden wel of niet onder voogdij geplaatst van instellingen en/of particulieren.

De SRJO zal bewerkstelligen en streven naar een onafhankelijk onderzoek van het Vermogen en het Beheer van de Joodse Nederlandse Oorlogswezen uitgevoerd door hun voogden alsmede de overdracht aan de pupillen bij het bereiken van de meerderjarige leeftijd.

De stichting ALJH en SINJOI hebben reeds grondwerk verricht. Gezien het feit dat de nodige financiën ontbraken werd er op beperkte schaal dossiers van pupillen onderzocht en werd het functioneren van de toenmalige individuele bestuursleden van de voogdij-instellingen nagegaan.

De gebroeders Staal hebben zelf de financiële afwikkeling en het beheer van hun vermogen onderzocht. (zie website wezen.org)
Het boek van Elma Verhey “Het Kind van de Rekening” werd in het voorjaar van 2005 gepubliceerd en geeft een duidelijk beeld van de gang van zaken bij de voogdij-instellingen met betrekking tot het beheer en de afwikkeling van de financiële belangen van de pupillen. (zie website wezen.org)

De gevonden resultaten van de onderzoekingen van de stichtingen ALJH en SINJOI, het onderzoek van de gebroeders Staal en de uitkomsten gepubliceerd in het boek van Elma Verhey onderstrepen de noodzaak dat er een onafhankelijk onderzoek gewenst is.

De SRJO prefereert in samenwerking met de stichting Joods Maatschappelijk Werk het onderzoek te laten verrichten.

Dit onderzoek is mede bedoeld om deze belangrijke groep, door antwoord op hun vragen te geven, recht te doen.

Bovenstaande overwegende heeft de SRJO de volgende personen benaderd die zich bereid hebben verklaart in de “stuurgroep” zitting te nemen:

1. Professor Dr. Arnold Heertje: Emeritus hoogleraar in de geschiedenis van de Economie schreef tientallen boeken over economie, waaronder het bekende 'De kern van de economie'.
2. Professor Dr. Eric J. Fischer : Algemeen directeur van VVN - Verbond van Verzekeraars Nederland. Onderhandelaar voor De VVN met de C.J.O. (Centraal Joods Overleg)
3. Professor Dr. Johan C.H.Blom: Algemeen directeur NIOD (Nederlands Instituut Oorlogsdocumentatie)

De Stichting SRJO doet hierbij, in overleg met de Professoren A. Heertje, E. J. Fischer en J. C. H. Blom een voorstel een onderzoek te doen plaats vinden naar het Vermogen en Vermogensbeheer van Minderjarige Nederlandse Joodse WO II Wezen uitgevoerd door hun voogden (joodse voogdij-instellingen en particulieren). Tevens zal bij dit onderzoek betrokken worden de financiële afwikkeling bij het bereiken van de meerderjarige leeftijd van de pupillen.

I. Doel van het onderzoek:

Met behulp van bestaande bronnen te achterhalen en een zo volledig mogelijk beeld te geven betreffende de vraag ‘Zijn de individuele vermogens van joodse oorlogswezen onder voogdij van joodse instellingen en particulieren in Nederland goed¹ beheerd en zijn, bij het bereiken van de meerderjarige leeftijd van de wezen, deze volledig² overgedragen.

II. De fasen van het onderzoek

Dit voorstel is gebaseerd op twee fasen.

Fase 1. Vaststellen van de informatiebronnen/archieven.

Fase 2. Analyseren van de archieven/dossiers

¹ Term “goed” nog nader uit te werken; bijvoorbeeld “beheerd als een goed huisvader”.

² Term “volledig” nog nader uit te werken. Is “volledig” hetzelfde als “in dezelfde vorm en omvang”?

Fase 1 - Vaststellen van de informatiebronnen/archieven.

Stap 1.

In dit stadium worden er besprekingen gevoerd met de experts, om te bepalen welke informatie noodzakelijk is om het gewenste doel van het onderzoek te bereiken.

Stap 2.

Contact opnemen met de ca. 300 bij ons bekende relevante wezen, met als doel hun te vragen om de in hun bezit zijnde informatie/documentatie ter beschikking te stellen ten behoeve van het onderzoek.

Stap 3.

Besprekingen met experts om te bepalen in welke instituten/archieven de noodzakelijke dossiers/informatie te vinden zijn.

Stap 4.

In kaart brengen van de archieven/dossiers.

Stap 5.

Raadpleging van de gevonden archieven/bronnen en bepalen welke gegevens digitaal in de databank gezet worden.

Stap 6.

Digitaal maken van de relevante documenten per dossier.

Deze zes stappen bedoeld om de noodzakelijke informatie te verkrijgen en gereed te maken voor de analyse, vallen onder de verantwoordelijkheid van de onderzoekende accountant. Gedurende deze stappen is er regelmatig overleg met de andere leden van de stuurgroep.

Fase 2 - Analyseren van de archieven/dossiers

Stap 1.

In dit stadium worden de in fase1 verkregen informatie in tabellen en grafieken gepresenteerd en geanalyseerd.

Stap 2.

In dit stadium worden de bevindingen besproken met de experts en met de leden van de stuurgroep.

Stap 3.

In dit stadium zal het eindrapport geschreven worden, inclusief de conclusies.

Toegevoegde waarde van dit onderzoek

Dit onderzoek hoopt rust te geven onder de Wereldoorlog II wezen, een vergeten en misdeelde groep van de oorlogsslachtoffers.

Dit onderzoek is van grote historische waarde, temeer daar dit onderwerp nog nooit onderzocht is.

BUDGET

<u>Omschrijving</u>	<u>Tijd (uur)</u>
<u>Fase 1</u>	
1.1. Voorbereidingen: 2 bezoldigde personen	24
Stap 1: Oriëntatie: 2 bezoldigde personen	24
Stap 2: Contact met oorlogswezen	40
Stap 3: Vaststelling van de te onderzoeken Archieven: 2 bezoldigde personen	24
Stap 4: In kaart brengen van de archieven	15
Stap 5: Raadplegen van de archieven/bronnen	340
Stap 6: Digitaliseren van de documenten	205
<u>Fase 2.</u>	
Stap 1: Informatie grafisch weergeven en analyseren	240
Stap 2. Bespreking van bevindingen: 2 bezoldigde personen	24
Stap 3: Schrijven van het eindrapport	50

Tijd schema van het onderzoek, behorende bij budget-II

Het SRJO alsmede de stuurgroep stelt als doel om het eindrapport van het onderzoek binnen een jaar, vanaf het toekennen van het project aan de SRJO (AR), te publiceren.

De verschillende fasen van het onderzoek, aangenomen dat het project op 1 februari 2006 start.

<u>Omschrijving</u>	<u>Tijdschema</u>
Fase 1. Vaststellen, onderzoek en digitalisering van de documenten	april 2006
Fase 2. Analyseren van de informatie Bespreking met stuurgroep, Schrijven van rapport en publicatie	augustus 2006 tot februari 2007 Deze datum wordt aangepast na gelang de vorderingen van het onderzoek.